

KUNST >

Kunststyrelsen

Årlig redegørelse

Udenrigsministeriet og Kulturministeriet

Redegørelse for Danmarks internationale kulturudveksling 2009

Kunststyrelsen

H. C. Andersens Boulevard 2
1553 København V

Telefon 3374 4500

Telefax 3374 4545

ks@kunst.dk

www.kunst.dk

Forord	Mere fokus i den internationale kulturudveksling
Kapitel 1	Samspil mellem danske aktører
Kapitel 2	Professionelle platforme for dansk kunst og kultur
Kapitel 3	Kunst viser Danmark frem
Kapitel 4	Kunstnerisk kvalitet og udvikling af internationale platforme

Mere fokus i den internationale kulturudveksling

Kunstnerisk kvalitet er omdrejningspunktet for Udenrigsministeriets og Kulturministeriets samarbejde om Danmarks internationale kulturudveksling. Det gælder både i forhold til at skabe professionelle internationale platforme for danske kunstnere og kunstmiljøer og i forhold til udbredelse af kendskabet til Danmark og danske styrkepositioner. Arbejdet er derfor stærkt forankret i et samspil mellem kunstfaglige miljøer og institutioner i Danmark og de danske repræsentationer og kulturinstitutioner i udlandet.

I 2009 er dette arbejde blevet yderligere fokuseret: fra at være orienteret mod geografiske indsatsområder arbejdes der nu tematisk med tre fokusområder:

- Børnekultur
- Dansk design
- Kunst og klima

Der er dermed skabt bedre grundlag for at understøtte disse danske styrkepositioner, der hvor der er international efterspørgsel.

En lang række danske kunstnere og kunstfaglige samarbejdsinstitutioner har i 2009 nydt godt af Udenrigsministeriets og Kulturministeriets internationale kulturudveksling. De har dermed skabt værdifulde internationale netværk, fremvist dansk kunst af høj kvalitet og formidlet et stærkt billede af Danmark i udlandet. Det er tilfældet i forbindelse med både officielle danske begivenheder i udlandet og de muligheder for at vise dansk kunst, som opstår i naturlig forlængelse af en international dialog.

Ved afslutningen af en jazzturne i forbindelse med fokus på nyere EU-lande i 2009, hvor bl.a. stedlige danske virksomheder arrangerede koncerter for deres lokale ansatte, modtog Kunststyrelsen en opringning fra en af virksomhedernes direktører. Han konkluderede: "Vores lokale ansatte har gennem koncerten med de professionelle danske jazzmusikere fået et fantastisk billede af Danmark, dansk kunst og danske kunstnere."

Det er kunsten og kunstnerne, der er i centrum. De professionelle miljøer i udlandet er de fremmeste samarbejdspartnere og platforme for dansk kultur. Derfor er besøgsprogrammer i Danmark for udenlandske kuratorer, festivalledere og menings-tilkendegivere et højt prioriteret område, som ikke alene giver et godt internationalt netværk for de kunstfaglige institutioner, men også skaber muligheder for langvarige relationer og dermed yderligere udvikling af det danske kunstmiljø.

Den årlige redegørelse sætter fokus på handlingsplanens prioriterede områder og belyser således samlet, hvordan Udenrigsministeriet og Kulturministeriet har samarbejdet omkring Danmarks internationale kulturudveksling i 2009.

Styregruppen, februar 2010

Kap. 1 – Koordinering af det internationale arbejde

Økonomi: kr. 2,6 mio.

Samspil mellem danske aktører

Det tætte samspil mellem kunstfaglige centre i Danmark, Udenrigsministeriets repræsentationer, Det Danske Kulturinstituts afdelinger samt de Danske Institutter styrker og udvikler dansk kunst og kultur. Udenrigsministeriet og Kulturministeriet koordinerer og støtter dette arbejde økonomisk. Kunststyrelsen varetager den operative gennemførelse og administration af de to ministeriers beslutninger.

I 2009 blev følgende områder prioriteret:

Rådighedsbeløb til repræsentationernes kulturaktiviteter samt til de Danske Institutter i Athen og Damaskus

Repræsentationerne spiller en central rolle i formidlingen af dansk kunst og kultur internationalt. Udenrigsministeriet og Kulturministeriet tildelte i 2009 rådighedsbeløb til i alt 54 repræsentationer samt institutterne i Athen og Damaskus. Midlerne er blevet anvendt til udstillinger, tilskud til rejse og ophold for danske kunstnere, filmfestivaler, tilskud til lokale projektsamarbejdspartnere med videre. Det er et krav, at arrangementerne/projekterne er offentlige, at de inkluderer samarbejde med lokale aktører og at de markedsfører dansk kunst og kultur.

Årligt kulturseminar

Kulturseminaret blev i 2009 afholdt som internat på Bymose Hegn og havde 86 deltagere. Formålet var at skabe en platform for videndeling og netværk ved at samle medarbejdere fra alle aktører under samarbejdsaftalen: Udenrigsministeriet, Kulturministeriet, Kunststyrelsen og de kunstfaglige organer og institutioner, der arbejder med international kulturudveksling. Kulturseminaret 2009 var fokuseret omkring input til regeringens internationaliseringsstrategi samt strategiske og metodiske sessioner om handlingsplanen for Danmarks internationale kulturudveksling.

Dialogmøder og orienteringsbreve

Formidling af igangværende initiativer, nye beslutninger og koordination mellem aktører både i Danmark og i udlandet er en vigtig opgave for at sikre et godt samarbejde. Kunststyrelsen har således i 2009 gennemført to dialogmøder for de kunstfaglige centre i Danmark med henblik på at koordinere og opnå synergi i deres respektive internationale arbejde. Ligeledes er der udsendt to orienteringsbreve til danske aktører i udlandet. Målet er at knytte en tættere forbindelse mellem institutionerne i udlandet og de beslutninger, som træffes i Danmark.

Inspiration og sparring med aktører

I takt med den stigende betydning af kunst og kultur i den globale kontekst er generel rådgivning om støttestrukturen i Danmark et område i vækst. Rådgivningen indbefatter også partnermatch, vejledning i projektering og vurdering af konkrete projekter med henblik på at sikre en høj grad af videndeling, koordinering af større projekter og formidling af ideer mellem danske kulturaktører.

Kap. 2 – Internationale netværk

Økonomi: kr. 900.000

Professionelle platforme for dansk kunst og kultur

De professionelle kunstfaglige miljøer i udlandet er de fremmeste samarbejdspartnere og platforme for dansk kunst og kultur. Det gælder både højt estimerede festivaler, udstillingssteder, centrale kuratorer og andre, som måtte interessere sig for danske kunstnere. Derfor er det en meget høj prioritet for Udenrigsministeriet og Kulturministeriet, at Kunststyrelsen plejer og opdyrker relevante kontakter og informerer dem grundigt om dansk kunst og kultur.

Besøgsprogrammer

Besøgsprogrammer er et af de vigtigste redskaber i etableringen af internationale netværk og en opgave, som Udenrigsministeriet og Kulturministeriet sammen med Statens Kunstråd lægger stadig mere vægt på. Udenlandske kuratorer, festivalledere, programdirektører m.fl. inviteres til Danmark med henblik på udbredelse af kendskabet til det danske kunstmiljø, udvælgelse af kunstnere til udstillinger og festivaler i udlandet m.v.

Besøgsprogrammerne baserer sig på, at gæsten opbygger egne interesser og præferencer for dansk kunst, og de er samtidig et vigtigt instrument til netværksdannelse og netværksvedligeholdelse. De besøgende vender ofte tilbage både på eget initiativ og på nye besøgsprogrammer.

Kunststyrelsen er vært og tilrettelægger programmet i samarbejde med den besøgende samt enkeltkunstnere og institutioner i Danmark. I 2009 inviterede Kunststyrelsen 34 gæster fra udlandet på besøgsprogrammer finansieret med midler fra samarbejdsaftalen mellem Udenrigsministeriet og Kulturministeriet. Der har bl.a. været besøg af præsidenten fra Vietnam ASSITEJ Center forud for det danske statsbesøg i Vietnam, besøg af ni kuratorer fra det engelske Crafts Council under Arts Council England, besøg af chefkuratoren for Stockholm Kulturfestival og besøg fra HERE Art Center i New York.

Researchrejser og deltagelse i internationale netværk

I forbindelse med opfølgning på særlige projekter og opstart af nye satsningsområder er der i 2009 opdyrket nye netværk til centrale lokale aktører i følgende storbyer:

- Hanoi, Vietnam, i forbindelse med statsbesøg.
- New York, USA, opfølgning på 'DaNY Arts'.
- Budapest, Ungarn, i forbindelse med dansk deltagelse i Budapest Spring Festival 2010.
- Prag, Tjekkiet, i forbindelse med iværksættelse af projektet 'Nyere EU-lande'.
- Berlin og Dresden, Tyskland, bl.a. i forbindelse med opfølgning på Berlinaut-projektet.
- Gdansk, Polen, i forbindelse med deltagelse i Ars Baltica-netværket.

- Caen, Frankrig, i forbindelse med dansk fokus på Boréales-festivalen.
- Ålandsøerne, Sverige, i forbindelse med styrelsesmøde i Nordens Hus.
- Stockholm, Sverige, i forbindelse med dansk fokus på Stockholm Kulturfestival 2010.
- Athen, Grækenland, i forbindelse med årsmøde på Det Danske Institut.
- Damaskus, Syrien, i forbindelse med årsmøde på Det Danske Institut.
- Brasilien – netværksmøde for danske aktører i Chile, Argentina og Brasilien.
- Amsterdam og Den Haag – i forbindelse med Metropolisprojektet og internationaliseringsarbejdet.
- Rom, Italien, i forbindelse med tilsyn af Det Danske Institut og møder med ambassaden og Skandinavisk forening.

Formidling

Udenrigsministeriet og Kulturministeriet arbejder sammen med Kunststyrelsen om at skabe fælles information om dansk kunst og kultur til udenlandske partnere. Det sker via kunst.dk og via målrettede publikationer.

Det er vigtigt, at udlandet løbende kan søge information om de muligheder, som det samlede danske kunststøttesystem tilbyder udenlandske professionelle. Det gælder både støtte til at få danske kunstnere til udlandet og støtte til udenlandske kunstneres ophold i Danmark. Information om særlige satsninger, muligheder for lån af vandrestillinger og begivenheder af international interesse skal selvfølgelig også formidles bredt.

Kap 3 – Officielle danske begivenheder

Økonomi: kr. 1.7 mio.

Kunst viser Danmark frem

Dansk kunst og kultur – og kunstnernes frihed i udtryksformer og indhold – fortæller en grundlæggende historie om det danske samfund. Derfor er kulturdelen en meget vigtig rolle ved officielle danske begivenheder i udlandet, både som anledning til at profilere særlige danske værdier og til at etablere stærke, bæredygtige bånd mellem stater.

Kronprinsparret i Chicago, USA

I marts 2009 var Kronprinsparret på officielt besøg i Chicago, USA. Kunststyrelsen rådgav Den Danske Ambassade i Washington om kulturdelen af det officielle besøgsprogram.

Indgående statsbesøg fra Grækenland

I maj 2009 besøgte det græske præsidentpar Danmark på et officielt statsbesøg. Kunststyrelsen stod for tilrettelæggelsen af præsidentfruens kulturprogram, som bl.a. indbefattede besøg på Det Danske Filminstitut og i Filmbyen, Avedøre.

Danmarks formandskab i Østersørådet

Danmarks formandskab for Østersørådet blev i maj 2009 markeret på kulturområdet i forbindelse med et særligt fokus på Østersøregionen ved årets 'Spring Festival'. Festivalen var arrangeret af Statsensemblet for børneteater, Corona La Balance, der havde inviteret kolleger, teatergrupper og nøglepersoner fra Østersøregionen til kulturmøde og dialog. Festivalens program bestod i øvrigt af danske og udenlandske børneteaterforestillinger og andre arrangementer for børn.

Statsbesøg i Vietnam

I 2009 var Regentparret og Kronprinsparret sammen på statsbesøg i Vietnam, og Kunststyrelsen og den danske ambassade i Hanoi samarbejdede tæt om kulturdelen. Gennem 12 kunstprojekter under overskriften 'Ung kunst åbner grænser' arbejdede danske og vietnamesiske kunstnere sammen om at flytte grænser for kunstens betingelser i Vietnam - både i forhold til børn, dagsaktuelle nyheder og kunst i det offentlige rum.

De 12 projekter var:

1. Emergency Room - Billedkunst
2. Women in Vietnam today - Billedkunst
3. Hanoi 1000 år – Lysets konvergens - Installation
4. Street Art Festival – Musik, scenekunst og Billedkunst
5. Jan Gehl seminar om byplanlægning - Arkitektur
6. Jazzsamarbejde mellem Rytmisk Musikkonservatorium, København og Vietnam National Academy of Music - Musik
7. Koncerter med Blue Van - Musik
8. De Vilde Svaner - Film

9. Uppercut Danseteater og Big Toe Company - Scenekunst
10. Batida og Vietnam Youth Theatre - Scenekunst
11. Børnelitteraturpris - Litteratur
12. Returnmiddagen

Statsbesøget resulterede bl.a. i underskrivelse af en kulturaftale mellem Vietnam og Danmark. Aftalen sikrer bl.a. gennemførelsen af en række besøgsprogrammer i Danmark for vietnamesiske kuratorer.

EXPO2010 i Shanghai

Udenrigsministeriet og Kulturministeriet har valgt at støtte følgende kulturelle begivenheder, der finder sted under EXPO2010:

- Dansk teaterfestival på Nationalteatret i Beijing, Kina.
- Nycirkusforestillingen 'Havfruen' på Nationalteatret i Beijing, Kina.
- Koncerter med danske musikensembler i Kina i forbindelse med EXPO2010.
- Forestillingen 'Stormen' i forbindelse med EXPO 2010.

EU-formandskab 2012

Udenrigsministeriet og Kulturministeriet besluttede i 2009 at afsætte en særlig årlig rammebevilling i 2010-2012 til kulturelle aktiviteter under det danske EU formandskab i 2012. De to ministerier har derfor bedt Kunststyrelsen om at udarbejde et projektoplæg i samarbejde med ambassaden i Bruxelles.

Kap. 4 – Fokusområder og løbende tilskud

Økonomi: kr. 4,35 mio.

Kunstnerisk kvalitet og udvikling af internationale platforme

Udenrigsministeriet og Kulturministeriet prioriterer at støtte konkrete projekter. Beslutningen om, hvilke projekter, der tildeles støtte, er betinget af en kunstfaglig vurdering, koordinering og tilkendegivelse af konkret lokal interesse fra mindst én stærk samarbejdspartner i det pågældende land og/eller stor dansk politisk eller økonomisk interesse i området.

I 2009 har det været særligt prioriteret at anvende midlerne inden for tre overordnede fokusområder med henblik på at styrke og udvikle disse danske kompetencer på internationale platforme. En række allerede igangværende geografiske indsatsområder fortsættes dog, ligesom de to ministerier fortsat har fokus på at kunne agere hurtigt, hvis 'den gode mulighed' opstår og aktører i enten Danmark eller udlandet har brug for et hurtigt tilskud og støtte til at kunne gennemføre et projekt, der er med til at sætte fokus på og udvikle dansk kunst og kultur.

Fokusområde – Børnekultur

Økonomi: kr. 1.16 mio.

Danmark har en ledende rolle på verdensplan, når det gælder produktion og formidling af kunst for børn. Især børnefilm, børneteater og børnelitteratur er af meget høj kvalitet og dermed efterspurgt internationalt.

I 2009 er følgende projekter støttet:

- Børnejazz-turné under 'Copenhagen Jazz Festival in Berlin' samt fem tyske delstater omkring Berlin: Mecklenburg-Vorpommern, Brandenburg, Sachsen-Anhalt, Sachsen og Thüringen.
- Dansk fokus på Stockholm Kulturfestival 2010.
- Illustreret ABC-plakat, der fortæller om Danmark og var en gave til vietnamesiske børn i Hanoi, Vietnam.
- Film-X on the Road på international turné.

Fokusområde – Dansk design

Økonomi: kr. 840.000

Dansk design, kunsthåndværk og arkitektur har gennem mange år haft en markant international position. Den position skal Danmarks internationale kulturudveksling være med til at udvikle og styrke.

I 2009 er følgende projekter støttet:

- Udstilling af værker af tekstildesigneren Vibeke Rohland på Den Danske Ambassade i Teheran, Iran.
- Foredrag og besøg på Enzim Institute of Creative Design af grafisk designer Finn Nygaard i Ljubljana.
- Renovering af Finn Juhl-salen i FN's hovedkvarter i New York.
- WEM3's deltagelse i NOtCH 09.
- Dansk repræsentation på National Design Triennial, Cooper Hewitt Museet.
- 14 britiske kurators besøgsprogram i Danmark med særlig interesse i dansk kunsthåndværk.
- Foredragsrække i forbindelse med den strategiske satsning på dansk arkitektur Green Building bloX2010.

Fokusområde – Kunst og klima

Økonomi: kr. 450.000

Klimaudfordringerne er et globalt anliggende, som kræver særlig opmærksomhed. Udenrigsministeriet og Kulturministeriet støtter kunstneriske produktioner og aktiviteter, hvor Danmark internationalt kan være med til at skabe opmærksomhed om nye vinkler på klimaproblematikken.

I 2009 er følgende projekter støttet:

- Konferencen 'Culture|Future', der omhandlede håndteringen af økonomiske, politiske, økologiske og endelig kulturelle udfordringer for dem, der beskæftiger sig professionelt med kunst og kultur – herunder Det Danske Kulturinstitut, Asia Europe Foundation, EUNIC og IFACCA m.fl.
- Koncert med 'Grand Avenue' i forbindelse med 'Greening the Future' i Athen i samarbejde med Athens Bogfestival (SEKB) og Athens Kommune.
- Installation, der satte fokus på verdens klimaudfordringer på den danske stand på Womex-messe i Bella Center.

Indsatsområde – Nyere EU-lande

Økonomi: kr. 750.000

I 2008 vedtog Styregruppen for det internationale kultursamarbejde en strategi for kulturelt samarbejde med de nyere EU-lande for perioden 2009-2011. Strategien fokuserer på kulturens rolle i et udvidet Europa og lægger sig således i forlængelse af regeringens fokus på EU-udvidelsen og dens betydning for sikkerhed, udvikling og samhandel.

I 2009 har Udenrigsministeriet og Kulturministeriet i samarbejde med Jazz Danmark, de danske repræsentationer, Det Danske Kulturinstitut og danske erhvervsvirksomheder gennemført en indsats på jazzområdet i Tjekkiet, Slovakiet og Ungarn. Tre danske jazzbands har spillet mere end 12 koncerter og således skabt ud-

gangspunkt for en solid platform for dansk jazz i disse lande.

Projektet er blevet yderst velmodtaget hos både de lokale spillesteder og de stedlige danske virksomheder, som har været involveret.

Som en del af indsatsen i denne region er Danmark inviteret til at være gæstelands på Budapest Spring Festival 2010 i Ungarn. Festivalen, som fokuserer på scenekunst og musik inden for det klassiske repertoire, har et højt kunstfagligt niveau. Kunststyrelsen koordinerer den danske deltagelse i samarbejde med Det Danske Kulturinstitut og Ambassaden i Ungarn.

Herudover er følgende projekter støttet i 2009:

- European Jazz Orchestra - Swinging Europe 2009, et paneuropæisk big band på turné i Østeuropa.
- Koordinering af projektet 'Jazz i Nyere EU-lande', der fandt sted i Ungarn, Slovakiet og Tjekkiet.
- Besøgsprogram for udenlandske musikbookere og -agenturer i forbindelse med Copenhagen Jazz Festival for at præsentere dansk jazz.
- Samarbejde omkring kunst, teater og byliv mellem Københavns Internationale Teater og kulturinstitutioner i Ungarn.

Indsatsområde – Mellemøsten

Økonomi: kr. 300.000

I 2008 var Damaskus arabisk kulturhovedstad. Udenrigsministeriet og Kulturministeriet har i 2009 søgt at bygge videre på det samarbejde, der blev etableret i 2008, og har således valgt at undersøge nye muligheder for kulturudveksling mellem danske og mellemøstlige kunstnere og kulturinstitutioner.

I 2009 er der givet tilskud til følgende projekter:

- Dansk deltagelse i Den Europæiske Filmfestival i Jordan med temaet 'Unge muligheder for selvudfoldelse'.
- Musikundervisning for børn og unge samt koncerter i Damaskus, Syrien.
- Oprettelse af nycirkusprojekt for børn i syriske flygtningelejre.

Synergipuljen – projekttilskud

Økonomi: kr. 850.000

I 2009 er der via synergipuljen blevet givet tilskud til følgende projekter:

- Fotoudstillingen 'Piræus – et hav af øjeblikke' på Det Danske Institut i Athen, Grækenland.

- Flytransport i forbindelse med koncert med Duo Bucca i Ljubljana, Slovenien.
- Filmmusikkoncerter i forbindelse med filmfestivalen i Cannes, Frankrig.
- Markedsføring af kulturfremstød i Sachsen, Tyskland.
- Udstilling af værker af Palle Nielsen på Museum of Cycladic Art i Athen, Grækenland.
- Udstilling med Armsrock i Athen, Grækenland – i forbindelse med Palle Nielsens udstilling på Museum of Cycladic Art.
- Michala Petris deltagelse i ASEM Culture and Arts Festival 2009, Beijing, Kina.
- Theater Voices' deltagelse i Cervantino Musikfestivalen i Mexico.
- Les Boréales, der er en nordisk kulturfestival i Frankrig og som i 2009 havde Danmark som fokusland, Caen, Frankrig.
- 'No Cuts – Myanmar through the lens', Kulturarrangementer i Singapore, i samarbejde med Den britiske Højkommission og MARUAH.
- Billedkunstudstillingen 'Days of Art and Love' i Nordisk Hus, Reykjavik, Island.
- Visning af danske scenekunstnere, som opfølgning på både Nordwind 2007 og Berlinaut i Berlin, Tyskland.
- Aktiviteter i forbindelse med åbning af Olafur Eliasson-udstilling i Sydney, Australien.
- Koncert med Outlandish i forbindelse med Sarajevo Winter Festival 2010.